

บทบาทของสำนักพระราชเลขานุการในกระบวนการข่าวในพระราชสำนัก

สุวรรณา ปิยะบพิตร

07A0193089

วท070.41

ส873บ

Title : บทบาทของสำนักพระราชเลขานุการ
ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์สารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2549

ISBN 974 – 671 - 514 -3

**The Role of the Office of His Majesty's Principal Private Secretary
in Processing the Court Circular**

SUWANNA PIYABOPIT

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Mater of Art (Communication)
Department of Information Communication
Graduate School, Dhurakij Pundit University**

เลขทะเบียน.....	0193089
วันออกพิมพ์.....	29 ก.พ. 2553
เลขเรียกหนังสือ.....	C70.41
	ค ๙๗๓๒
	[25๕๐]
	๒3

2006

ISBN 974 – 671 - 514 -3

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์   บทบาทของสำนักพระราชเลขธิการในกระบวนการข่าวในพระราชสำนัก

เสนอโดย สุวรรณ ปิยะบพิตร

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์

กลุ่มวิชา นิเทศศาสตร์สารสนเทศ

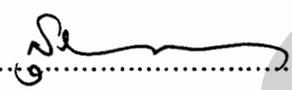
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

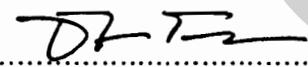
ศ.สุกัญญา สดบรรทัด

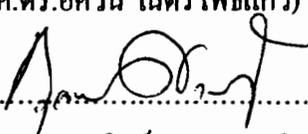
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

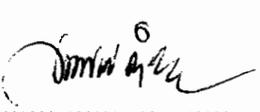

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์อรุณ งามดี)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ศ.สุกัญญา สดบรรทัด)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.กุลทิพย์ ศาสตรระจิก)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

วันที่ ..15..เดือน ..กุมภาพันธ์.. พ.ศ. 2549

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของสำนักพระราชเลขธิการในกระบวนการข่าวในพระราชสำนัก” สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้ ทั้งที่ก่อนหน้านี้ผู้วิจัยล้มเลิกความคิดที่จะเรียนปริญญาโทไปแล้วเมื่อ 10 กว่าปีก่อนหลังจากที่ผู้วิจัยได้มีครอบครัว ทั้งนี้ต้องขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่กรุณาให้ทุนการศึกษาแก่ข้าราชการสำนักพระราชเลขธิการ ผู้วิจัยจึงได้มีโอกาสได้กลับมาเรียนอีกครั้งหนึ่ง เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกทำวิจัยในหัวข้อนี้เพื่อตอบแทนแก่สำนักพระราชเลขธิการที่ให้โอกาสแก่ผู้วิจัย รวมทั้งต้องขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานที่ให้การสนับสนุนในครั้งนี้

แต่งานวิทยานิพนธ์นี้ไม่อาจสำเร็จได้หากไม่ได้รับความเมตตาจากท่านศาสตราจารย์สุกัญญา สุกบรรทัด ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างมาก รวมทั้งอาจารย์อรุณ งามดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัสวิน เนตรโพธิ์แก้ว ที่เสียสละเวลาอันมีค่าร่วมเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำ แก้ไขสิ่งบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ความร่วมมือในการตอบข้อซักถามของผู้วิจัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลแก่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

การทำวิทยานิพนธ์นอกจากให้ความรู้ในการทำวิจัยเรื่องหนึ่งแก่ผู้วิจัยแล้ว แต่ประโยชน์ที่มากกว่านั้น คือผู้วิจัยได้มิตรภาพและความรัก ความห่วงใยจากเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ รวมทั้งครอบครัวของผู้วิจัย ที่คอยถามไถ่ว่าเมื่อไรวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะสำเร็จเสียที ซึ่งบางครั้งผู้วิจัยก็ท้อและเหนื่อย แต่เมื่อนึกถึงพวกเขาแล้วผู้วิจัยก็เกิดกำลังใจที่จะต่อสู้เพื่อความสำเร็จนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสียงโทรศัพท์ที่คอยห่วงใยจากกฤษฎา สุริยะวงศ์ น้องชายร่วมสถาบัน และพีณัฐยา จุลรักษา พี่สาวใจดี รวมทั้งความห่วงใยเล็กๆ จากน้องปลาน่ารัก ปารีชาติ จันทนเปลิณ

เมื่อผลงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จมันเป็นความภาคภูมิใจของผู้วิจัยที่ได้ทำงานวิจัยชิ้นหนึ่งและชิ้นวางอยู่บนชั้นหนังสือในห้องสมุด สำหรับให้ผู้อื่นได้นำไปใช้ประโยชน์ ดังนั้นคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยขอมอบความดีให้แก่บุพการี อาจารย์ ผู้มีพระคุณต่อผู้วิจัยทุกท่าน

สุวรรณา ปิยะบพิตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหำนำวิจัย.....	13
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	14
1.4 ขอบเขตในการวิจัย.....	14
1.5 นิยามศัพท์.....	14
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 แนวคิดเรื่องสื่อมวลชน.....	17
2.2 แนวคิดเรื่องเทคโนโลยีการสื่อสาร.....	20
2.3 แนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน.....	25
2.4 แนวคิดเรื่องนโยบายข่าว.....	28
2.5 แนวคิดเรื่องข่าว.....	31
2.6 แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตข่าว.....	45
2.7 ทฤษฎีผู้ปิดและเปิดประตูสาร และการกำหนดวาระข่าวสาร.....	51
2.8 ทฤษฎีการประชาสัมพันธ์.....	55
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	66
3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	66
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
3.3 การตรวจสอบข้อมูล.....	72
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
3.5 การนำเสนอข้อมูล.....	73
4. ผลการวิจัย.....	74
ตอนที่ 1 ย้อนอดีตข่าวในพระราชสำนัก.....	75
ตอนที่ 2 นโยบายของสำนักพระราชเลขธิการในกระบวนการข่าวในพระราชสำนัก	92
ตอนที่ 3 กระบวนการข่าวในพระราชสำนัก.....	99
ตอนที่ 4 บทบาทของสำนักพระราชเลขธิการในกระบวนการข่าวในพระราชสำนัก	171
ตอนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการข่าวในพระราชสำนัก.....	208
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ.....	213
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	213
5.2 อภิปรายผล.....	220
5.3 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	231
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	231
5.5 ข้อเสนอสำหรับงานวิจัยในอนาคต.....	232
บรรณานุกรม.....	233
ภาคผนวก.....	240
ประวัติผู้เขียน.....	275

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงสื่อมวลชนดั้งเดิมและสื่อมวลชนสมัยใหม่.....	19
4.1	แสดงเหตุการณ์และพระบรมราโชบายของพระมหากษัตริย์.....	91
4.2	แสดงกระบวนการข่าวในพระราชสำนัก.....	137
4.3	แสดงบทบาทของสำนักพระราชเลขานุการ.....	201

DPU

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กระบวนการสื่อสารมวลชน.....	18
2.2 บทบาทที่แยกออกจากกันระหว่างแหล่งข่าวกับผู้รายงานข่าว.....	42
2.3 บทบาทกลมกลืนกันบางส่วนระหว่างแหล่งข่าวกับผู้รายงานข่าว.....	43
2.4 บทบาทกลมกลืนกันสนิทระหว่างแหล่งข่าวกับผู้รายงานข่าว.....	43
2.5 แบบจำลองการกำหนดควาระข่าวสาร.....	53
2.6 แสดงลักษณะของภาพลักษณ์.....	62
4.1 หน้าแรกของราชกิจจานุเบกษา.....	77
4.2 หน้าปกราชกิจจานุเบกษาฉบับที่ออกใหม่.....	79
4.3 หนังสือ Court.....	81
4.4 หนังสือข่าวราชการ.....	82
4.5 ข่าวในพระราชสำนักที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยและต่างประเทศ.....	84
4.6 บทความในหนังสือววรรณคดี.....	88
4.7 โครงสร้างการบริหารราชการของกองการในพระองค์ สำนักพระราชเลขานุการ...	100
4.8 รูปแบบพระราชกิจประจำวัน.....	105
4.9 โครงสร้างการบริหารราชการของกองข่าว สำนักพระราชเลขานุการ.....	108
4.10 ตัวอย่างข่าวในพระราชสำนัก.....	118
4.11 หน้าเว็บไซต์กาญจนานิกะ.....	134
4.12 หน้าเว็บไซต์กาญจนานิกะ (ต่อ) แสดงหน่วยงานในเครือข่าย.....	135
4.13 หน้าเว็บไซต์สำนักพระราชเลขานุการ.....	136
4.14 กระบวนการข่าวในพระราชสำนัก.....	138
4.15 หมายกำหนดการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ธันวาคม 2548.....	139
4.16 พระราชกิจประจำวันอาทิตย์ ที่ 4 ธันวาคม 2548.....	143
4.17 ข่าวในพระราชสำนักวันอาทิตย์ ที่ 4 ธันวาคม 2548.....	145
4.18 ประกาศสำนักพระราชวัง.....	150
4.19 พระราชกิจประจำวันจันทร์ ที่ 3 เมษายน 2548.....	151
4.20 โครงสร้างการบริหารงานกองการต่างประเทศ.....	157
4.21 ข่าวในพระราชสำนัก ประจำวันจันทร์ ที่ 12 มิถุนายน 2549.....	169

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.22 ข้อความพระราชสาส์น.....	181
4.23 ประกาศสำนักพระราชวัง เสด็จ ฯ ราชอาณาจักรสวีเดน.....	183
4.24 แถลงการณ์การถวายการรักษาพระปรีดิภคินรี.....	188
4.25 นายกรัฐมนตรีเป็นประธานในงานศาสนสัมพันธ์สมานฉันท์แห่งชาติ.....	195
4.26 หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันที่ 24 มีนาคม 2549.....	196
4.27 การเข้าเฝ้า ฯ เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2535.....	199
4.28 แถลงข่าวสำนักพระราชเลขธิการ ฉบับวันที่ 14 มีนาคม 2549.....	200
4.29 แถลงข่าวสำนักพระราชเลขธิการ ฉบับวันที่ 16 มีนาคม 2549.....	202